

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

České Budějovice

Inspekční zpráva

**Základní umělecká škola, Trhové Sviny, Sokolská 1052,
okres České Budějovice**

Sokolská 1052, 374 01 Trhové Sviny

Identifikátor: 600002349

Zřizovatel: Školský úřad České Budějovice

Školský úřad České Budějovice, Nerudova 59, 370 01 České Budějovice

Termín konání orientační inspekce: 20. – 23. listopadu 2000

Čj.	071 290/00-4013
Signatura	og1ku202

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola Trhové Sviny se svými pobočkami v Nových Hradech, Horní Stropnici a v Jílovicích poskytuje základy uměleckého vzdělávání žákům v uvedených menších městech a obcích okresu České Budějovice. Výuka zde navazuje na přibližně čtyřicetiletou tradici školního, především hudebního, vzdělávání. Zájem žáků, rodičů a obcí o základní umělecké vzdělávání je trvalý. Škola je do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení zařazena Rozhodnutím MŠMT ČR, č. j. 33 059/98-21 s platností od 1. 12. 1998. Škola je příspěvkovou organizací.

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

Ve škole je nejvýrazněji zastoupen hudební obor. Z celkového počtu 317 vykázaných žáků navštěvuje hudební obor celkem 291 žáků. Nejpočetněji je zastoupena výuka hry na zobcové flétny. Někteří žáci dechového oddělení později pokračují ve výuce hry na příčnou flétnu, klarinet, v minimálním rozsahu měli zájem o hru na žesťové dechové nástroje. V dechovém oddělení bylo vykázáno 84 žáků. Velký zájem je o hru na kytaru (52 žáků), hru na klavír (45 žáků), o pěveckou hlasovou výchovu a pěveckou výchovu a zpěv (42 žáků). Výraznou tradici má výuka hry na akordeony (v současné době 21 žáků). Vyučována je rovněž hra na housle (11 žáků). V oddělení elektronických klávesových nástrojů byl vykázan pouze 1 žák. Přípravnou hudební výchovu navštěvuje 35 žáků.

Ve výtvarném oboru došlo, v období od poslední inspekce v roce 1997 k poklesu žáků - v současné době dochází pouze 14 žáků.

Od školního roku 1999/2000 byla znovu obnovena činnost tanečního oboru - vykázáno 12 žáků. Literárně-dramatický obor nebyl zřízen.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hudební nauka

Výuka byla sledována v Trhových Svinech a v pobočce Nové Hrady. Pro jednotlivé ročníky byly zpracovány tematické plány učiva. Stanovené vzdělávací cíle a obsah učiva směřují v souladu s požadavky osnov k rozvíjení hudebních schopností, dovedností a znalostí žáků. V bezprostřední přípravě učitelů se ve vztahu k efektivitě výuky kladně projevila dlouholetá pedagogická zkušenost a systematičnost v práci učitele (výuka v pobočce Nové Hrady). Předmět vyučují učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí. V Trhových Svinech je k dispozici učebna s tradičním uspořádáním školních lavic, která i při menším počtu přítomných žáků prostorově málo vyhovuje pro skupinové hudební činnosti. Těsný prostor kolem pianina nebyl vhodný pro pěvecko - instrumentální činnosti ani z psychohygienických důvodů. Z tohoto hlediska jsou výrazně lepší podmínky v pobočce Nové Hrady, umístěné po zdařilých stavebních úpravách zdejšího hradu v prostorově a esteticky mimořádně kvalitním a podnětném prostředí. Škola má pro výuku předmětu na obou pracovištích celkově velmi dobře vybavené a esteticky podnětné učebny.

Opakování základních znalostí bylo většinou účelně propojeno s rytmickými a pěvecko-instrumentálními činnostmi. Zařazen byl poslech hudby. Vhodně byla uplatněna práce s učebnicí a s notovou tabulí. Učitelé velmi dobře využívali hudebních nástrojů včetně instrumentálních dovedností žáků. Z běžných učebních pomůcek nebyly žákům k dispozici notové magnetické tabulky.

V prostředí vzájemné důvěry, spolupráce učitelů a žáků byly formami hudebních činností rozvíjeny elementární hudební schopnosti včetně sluchové představitivosti a hudební vnímavosti. Celkově málo byly uplatněny specifické metody efektivnějšího rozvoje pěveckých a intonačních hudebních dovedností. Zpěv písní v učitelem zadané hlasové poloze nebyl, na úkor intonační čistoty, podepřen základní hlasovou průpravou (Trhové Sviny).

Učitelé žáky vhodně motivovali k aktivnímu zapojení do všech činností. Průběžně prověřovali jejich znalosti, krátké testy a případné úkoly byly zadávány v přiměřeném rozsahu. Žáci na podněty učitelů živě a se zájmem reagovali, k výuce projevovali pozitivní vztah.

Výuka hudební nauky měla nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.

Hra na klavír

Plánování učiva bylo pečlivé, obsahovalo všechny osnovami požadované složky klavírní hry a žánrově pestrou klavírní literaturu. Plně respektovalo individuální schopnosti žáků.

Výuka předmětu byla sledována u zkušené učitelky s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí a u začínající vyučující, která dokončuje studium hudební výchovy na pedagogické fakultě. Uvádějící učitelka byla určena. Hospitace byly uskutečněny v ředitelně v hlavní budově školy a v učebně na detašovaném pracovišti v Trhových Svinech, Bezručova 25. Obě třídy měly odpovídající vybavení, fond notové literatury byl dostatečný. Rušivé momenty se objevovaly při výuce v ředitelně školy - telefon, vstupy učitelů, administrativní činnost ředitelky.

Sledovaná výuka byla pečlivě připravená a promyšlená. Struktura hodin odpovídala stanoveným výukovým cílům. Žáci byli správně vedeni ke sluchovému vnímání kvalitního tónu a uvolnění paží, k porozumění a odpovídajícímu hudebnímu vyjádření hraných skladeb. Důraz byl kladen také na hru z paměti. Pěstována byla hra z listu, nejčastěji formou čtyřruční hry s učitelkou. Rozvíjeny byly rovněž elementární improvizací schopnosti žáků. U začínajícího žáka učitelka volila méně efektivní způsob upevňování základních návyků, vyplývající z užití již zastaralé klavírní školy. Žáci však měli odpovídající pianistické i pracovní návyky, v hodinách správně reagovali na podněty a pokyny učitelky. Nová látka i technické problémy byly žákům učitelkami vzorově předehrávány a v průběhu hodin důsledně procvičovány.

Učitelky využívaly průběžné motivace především vlastní příkladnou hrou na klavír a při společné čtyřruční hře. Žáci byli vedeni k vyjádření vlastního názoru. Často byli chváleni, učitelky oceňovaly jejich dílčí pokroky. Příkladná byla věcná a přátelská komunikace učitelky se žáky. Hodnocení žáků v závěru hodiny bylo citlivé a mělo výrazně motivační charakter. Ve sledovaných hodinách vládla přátelská tvořivá atmosféra vytvářená laskavým přístupem učitelky a zájmem žáků.

Sledovaná výuka hry na klavír měla celkově velmi dobrou úroveň.

Hra na kytaru

Plánování učiva žáků bylo v souladu s požadavky učebních osnov, příprava vyučujících na vyučování byla promyšlená. Předmět vyučuje jedna zkušená učitelka s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí a dva mladí učitelé s odpovídající pedagogickou způsobilostí - s odborností pro výuku hry na housle a violu. Těmto začínajícím učitelům odborně pomáhá zkušená kvalifikovaná učitelka. Sledovaná výuka probíhala v prostředí malé, dobře vybavené třídy a z nedostatku většího počtu učeben i ve specializované učebně výtvarného oboru. Psychohygienické zásady byly dodržovány.

Sledovaná výuka byla zaměřena na budování správných nástrojových návyků. Volený žánrově

pestrý repertoár odpovídal schopnostem a věku žáků. Bylo dbáno, aby žáci probíranou látku pochopili a v hodině vše potřebné procvičili. Starší žáci byli vedeni k samostatnému teoretickému vysvětlení problému, k vyjádření vlastního názoru. Malá pedagogická zkušenost začínající učitelky se projevila v nedostatečném uplatnění názornosti výuky. Učitelé žákům látku i veškeré hudební souvislosti věcně správně a trpělivě vysvětlovali a většinou i vzorově předehrávali. Často hráli se žáky v duu (doprovod k písni, k vybraným skladbám, druhý part při přípravě komorní hry). Kvalifikovaná učitelka dokázala svým entuziasmem a odbornými dovednostmi vzbudit u žáků velký zájem o výuku.

Žáci byli v průběhu výuky stále povzbuzováni, oceňován byl každý jejich pokrok. Hodnocení individuálních výkonů žáků bylo věcné a současně citlivé ve vztahu k osobnosti žáka. V jedné třídě nebyli žáci od začátku školního roku hodnoceni ani známkou ani slovně. V hodinách panovala atmosféra vzájemné důvěry a spolupráce.

Výuka hry na kytaru měla celkově velmi dobrou úroveň.

Pěvecká výchova a zpěv

Plánování výuky vychází z požadavků učebních osnov, učivo je zapsáno ve studijních plánech žáků v třídní knize. Stanovené cíle a prostředky k jejich dosažení respektují individuální schopnosti žáků. Příprava učitelky na vyučování byla promyšlená a pečlivá.

Předmět je vyučován učitelkami s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí a s pedagogickou i uměleckou praxí. Pro výuku jsou využívány prostorné učebny s odpovídajícím zázemím. Zásady psychohygieny byly dodržovány především způsobem členění výuky, v jedné třídě bylo méně dbáno na větrání.

Ve sledované výuce se učitelkám dařilo vytvářet a upevňovat správné pěvecké návyky žáků (držení těla, dýchání, artikulace, uvolnění brady, měkké nasazení tónu). Velmi dobře bylo pracováno s dechem při vyrovnávání všech vokálů. Vhodně byla zařazována hlasová cvičení na rozšíření hlasového rozsahu se zapojením hlavové rezonance. Žáci byli na vyučování velmi dobře připraveni, s chutí zpívali, výborně reagovali na pokyny vyučujících. Hodnotný a zároveň pestrý písňový repertoár poskytoval žákům spontánní hudební prožitek. Zařazena byla také příprava na vystoupení (nácvik skladeb pro sborové vystoupení s orchestrem). Zvláště u jedné učitelky byl zpěv žáků podpořen odborně fundovaným a citlivým klavírním doprovodem.

Dosud málo prostoru bylo věnováno hodnocení žáků (od září se neobjevila v třídní knize ani známka, ani slovní hodnocení). Velmi dobře uplatňovanou průběžnou motivací byl u žáků vytvářen kladný vztah ke zpívaným písničkám. Příkladná byla vzájemná vstřícná komunikace mezi učitelkami a žáky, přátelská atmosféra v hodinách.

Sledovaná výuka byla hodnocena jako velmi dobrá.

Hra na zobcovou flétnu a klarinet, komorní a souborová hra

Sledovaná výuka vycházela s požadavků osnov. Výukové cíle a obsah učiva odpovídaly individuálním schopnostem a míře talentu žáků. Např. v případě výrazněji talentované žákyně prvního ročníku (přípravná výuka započata již v předškolním věku) byla v souladu se stupněm dosažených nástrojových a hudebních schopností zařazena látka vyšších ročníků - vzhledem k věku mimořádně hra na sopránovou i altovou zobcovou flétnu. Studijní plány žáků v třídních knihách byly zpracovány jako základní vodítka pro práci učitele, s vytýčením stěžejních cílů a látky ročníku pro celý školní rok.

Individuální výuka byla sledována u pěti vyučujících. Všichni měli pedagogickou způsobilost. Odbornou způsobilost pro výuku hry na dřevěné dechové nástroje měl pouze učitel hry

na klarinet (jedna učitelka, absolventka pedagogické fakulty, vystudovala souběžně tři ročníky hry na hoboj v konzervatoři, dva vyučující měli odbornou způsobilost k výuce hry na smyčcové nástroje, jeden absolvent konzervatoře byl trumpetista). Dva vyučující měli zatím kratší pedagogickou praxi. Vedle řady kladů ve výuce byly konstatovány některé nedostatky, které s pedagogickou a odbornou způsobilostí vyučujících bezpochyby souvisejí.

Vybavení školy notovými materiály a hudebními nástroji bylo z hlediska předmětu plně postačující. Většina učeben měla prostorově a akusticky vyhovující parametry. Vzhledem k počtu žáků a učitelů, kteří se v různých dnech v týdnu v učebnách ve výuce střídají, musí být pro výuku hry na zobcové flétny a klavír využívána i prostorově méně vyhovující ředitelna školy. Zcela provizorním řešením pro výuku v základní umělecké škole je budova v Bezručově 25 v Trhových Svinech. Podmínky pro dodržování psychohygienických zásad byly ve všech učebnách zajištěny.

Formy a metody výuky vycházely z tradičního pojetí individuální výuky. Učitelé důsledně ověřovali zvládnutí zadaného úkolu a navazovali, až na výjimky, na převážně dostatečně osvojené nástrojové dovednosti. Dosud nezvládnutá látka byla znovu procvičována. Jednalo se např. o upevňování rytmických a dechových návyků. Nová látka byla v hodinách řádně vysvětlována a procvičována. Učitelé ověřovali, zda žáci zadanému úkolu rozumějí. Požadavky na zvládnutí nástrojových dovedností a na správné čtení notového zápisu byly propojovány se snahami o tempově a výrazově adekvátní hudební projev. Žáci dostávali dostatek slovních pokynů a odborných informací, někdy jednostranně pouze verbální formou. Ve sledované výuce učitelé žákům na nástroj nepřehrávali a tím nevytvářeli konkrétní hudební představy čteného notového zápisu včetně specifické kvality nástrojového tónu (viz osnovy hry na zobcovou flétnu). Kvalita tónu zpravidla nepřekračovala běžný standard. V jednom případě byly dosti direktivně formulovány požadavky na úroveň čtení notového zápisu bez propojení s názorným předehráváním učitele. Tím docházelo vzhledem k věku žákyň k neúměrné zátěži abstraktně-pojmového myšlení. Převahou negativně formulovaného hodnocení vznikajících chyb při hře žáka byla vytvářena atmosféra, která v rozporu s proklamovaným požadavkem nutného uvolnění navozovala nežádoucí svalové a psychické napětí. V tomto směru byla kontrastem výuka ve třídě začínající učitelky - neustálá práce s nástrojem, názornými učebními pomůckami v pedagogicky mimořádně příznivé a žáka podporující atmosféře.

Výrazněji nadaná žákyně 1. ročníku se úspěšně zapojila do hry v komorní a souborové hře a má zájem o další hudební vzdělávání i v jiném nástrojovém oboru. Ve výuce hry na klarinet se s výraznou převahou pozitiv uplatnila odbornost a pedagogická zkušenost učitele. Důsledným a nenásilným způsobem byli žáci vedeni k pečlivému osvojování jednotlivých nástrojových dovedností a k uvědomělému postupu při domácím cvičení.

V komorní a souborové hře byly účelně a hudebně podnětně rozvíjeny další stránky vzdělávání žáků podporující současně i jejich kladnou motivaci. Součástí sledované výuky byla příprava na soutěž ZUŠ v komorní hře. Soubor dechových nástrojů a akordeonů za účasti účinkujícího učitele na bicí nástroje připravil veřejný koncert, zaměřený tentokrát na osvědčené tituly české lidovky. Žáci tak mají příležitost ověřit své dovednosti v rozmanitých žánrech a hudebních stylech v podmínkách veřejného koncertu.

Při celkovém vzdělávání v předmětu hra na zobcovou flétnu a klarinet vyvstávají do popředí spíše převažující pozitiva, která výrazněji určují kvalitu výuky předmětu, než uvedené dílčí nedostatky. Výuka měla nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.

Hra na akordeon

Učitelé akordeonového oddělení mají v třídních knihách vloženy zpracované požadavky osnov jednotlivých ročníků, z nich vycházejí při zpracování studijních plánů žáků. Tím je zajištěna kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky a dodržování osnov. Individuální míra schopností, talentu a zájmy žáků byly respektovány. Učitelé měli na hodiny připraven promyšlený a bohatý výběr notové literatury odpovídající stanoveným cílům a požadavkům na efektivní práci ve vyučovací hodině.

Předmět je vyučován učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí a s dlouholetou pedagogickou praxí. Kvalitní pedagogové se v průběhu několika desetiletí zasloužili o vytvoření tradice úspěšně pracujícího akordeonového oddělení, které dosahuje velmi dobrých výsledků. Tuto tradici se podařilo do současné doby udržet. Pro výuku je k dispozici bohatě vybavený notový archiv a dostatek především starších nástrojů různé velikosti. Prostorové podmínky učeben jsou plně vyhovující, třídy jsou náležitě vybaveny nábytkem a pomůckami pro výuku. Prostředí tříd je podnětné a estetické. Z tohoto hlediska poskytují zcela mimořádně kvalitní a podnětné prostředí pro výuku účelově adaptované prostory hradu v pobočce Nové Hrady. Podmínky pro dodržování psychohygienických zásad byly po všech stránkách zajištěny.

Výuka vychází z ustáleného řádu, který byl žáky plně akceptován. Plánovitě a systematicky jsou rozvíjeny požadované nástrojové dovednosti. Pedagogické zásady soustavnosti a přiměřenosti, věkové a fyzické zvláštnosti žáků byly respektovány. Kladem bylo, že mladší žák měl individuální výuku efektivně rozdělenou na dvě kratší lekce týdně. Veškerá látka byla v hodinách náležitě vysvětlována a procvičována. Učitelé postupovali tak, aby zadávané úkoly byly splnitelné. Žákům byl pedagogicky citlivým způsobem předáván dostatek odborně správných informací a poskytována pomoc při zvládnutí obtíží hry. Chyby byly ihned analyzovány, jasně byl stanoven postup k jejich odstraňování. Pouze při nácviu nového úkolu, např. náročné souhry obou rukou, nebyl slovní komentář učitele doplněn vzorovou ukázkou znějícího celku. Nebylo tak podpořeno lepší pochopení notového zápisu a vytvoření konkrétní hudební představy sledovaného cíle (konstatováno zejména v pobočce Nové Hrady). Vhodně však bylo využito keyboardu. Souběžně s nástrojovými dovednostmi byly sledovány cíle směřující ke komplexnímu rozvoji hudebnosti žáků a k hudebně kvalitnímu nástrojovému projevu (měchové frázování, dynamika, rytmická přesnost, hra v hudebně odpovídajících tempech, hra z paměti, nástrojová souhra).

Výraznější vstupní motivace zaznamenána nebyla. Průběžná motivace se opírala zejména o vytvářenou atmosféru důvěry, respektování osobnosti žáka, oceňování snahy a dosaženého pokroku. Současně bylo vhodně podněcováno vytváření vědomí individuální zodpovědnosti žáka za splnění zadaného úkolu. Slovní hodnocení učitele bylo doplňováno průběžnou klasifikací známkami s využitím všech stanovených stupňů. Výrazně motivujícím prvkem bylo vytváření pozitivního vztahu učitel-žák, vztahu ke svému nástroji a obecněji k hudbě prostřednictvím rozmanité nástrojové literatury. Ve vyšším ročníku byl zaznamenán rozvoj nástrojového a hudebního citění žákyně, který umožňuje směřovat k umělecky působivé nástrojové interpretaci. Výrazným kladem je, že všichni žáci akordeonového oddělení jsou zařazeni v komorní a souborové hře. Jsou vedeni ke schopnosti prezentovat své dovednosti a výsledky práce na veřejnosti.

Část sledované výuky byla hodnocena stupněm vynikající, celkově je úroveň vzdělávání v akordeonovém oddělení hodnocena jako velmi dobrá.

Taneční obor

V rámci hospitační činnosti byla navštívena výuka přípravné taneční výchovy a výuka ve spojeném prvním a druhém ročníku. Vlastní učební plán určující zařazení předmětu taneční průprava a taneční praxe, členění učiva a způsob zajištění kontinuity výuky mezi jednotlivými ročníky byl zpracován formálně. V třídních knihách nebyly předměty stanovené pro dané ročníky uvedeny. V tanečním oboru vyučuje učitelka, která v minulosti získala uměleckou praxi, bez odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka probíhala v klubovně místního kulturního domu. Vzhledem k počtu žáků byla klubovna dostatečně prostorná pro pohybovou průpravu i pohyb z místa po diagonále. Pro potřeby výuky byl k dispozici gymnastický i běžný koberec. Dvě kratší tyče pro exercice byly umístěny tak, jak dovolovalo stávající zařízení místnosti. Chyběl klavír pro korepetici a zrcadla pro korekci držení těla a kontrolu vedení pohybů. Pro detailní pohled jednotlivce bylo využíváno pouze přenosné zrcadlo. V místnosti byl dostatek světla, řada oken vytvářela pocit vzdušnosti a volnosti. Prostředí klubovny bylo esteticky příjemné, ale neumožňovalo vlastní tematickou výzdobu. Výukové prostory odpovídaly vzhledem k počtu žáků psychohygienickým zásadám.

Při organizaci pohybové průpravy a pohybu z místa nebyla využita plná délka gymnastického koberce ani zohledněna možnost pohybu po diagonále. Využití prostoru klubovny bylo málo efektivní a při pohybu z místa neumožňovalo plynulé zapojení všech žáků do výuky. Kladem organizace byly jednotné úbory žáků přípravné taneční výchovy. Po stránce obsahové byla sledovaná výuka v obou skupinách zaměřena spíše na pohybovou průpravu, částečně na málo efektivní pohyb z místa. Hudební průprava, improvizace, taneční a pohybové hry a předmět taneční praxe zařazeny nebyly. Z hlediska metod a forem práce lze konstatovat, že požadavek osnov na výuku formou hry a sledu poutavých pohybových a hudebních činností, pohybových her a hravých cvičení v daných ročnících základního studia nebyl splněn. Kladem výuky byl důraz na správné držení těla a osobní příklad učitele při provádění pohybové průpravy i postupné zavádění odborných výrazů do běžné praxe. Ve výuce citelně chyběla korepetice. Vhodně vybraná nahrávka byla použita pouze při průpravných cvičeních prvního a druhého ročníku. Další část výuky a výuka přípravné taneční výchovy probíhaly bez hudebního doprovodu. Požadavek osnov na poskytování prostoru na vnímání hudby a na rozvoj hudebního citění žáků nebyl v sledované výuce plněn.

Cílená motivace pohybových činností nebyla v průběhu výuky využita. Určitým motivačním stimulem bylo povzbuzování a chválení žáků, byla oceňována snaha a pokrok. Výuka probíhala v prostředí vzájemné důvěry a spolupráce. Žáci učitelku respektovali, byli ukáznění.

Vzhledem k výrazným nedostatkům personálních a materiálních podmínek a s ohledem na citelně slabá místa v oblasti obsahu, metod a forem výuky bylo vzdělávání v tanečním oboru hodnoceno jako pouze vyhovující (hodnocení se týká výuky 12 žáků).

Hodnocení kvality vzdělávání

V hudebním oboru bylo plánování hodnoceno stupni vynikající až průměrný, převažovalo hodnocení stupněm velmi dobrý. Personální podmínky umožňují realizovat vzdělávací program školy na požadované úrovni. Materiální a psychohygienické podmínky byly velmi dobře zajištěny, dílčí nedostatky souvisejí s prostorovými podmínkami hlavní budovy školy. Formy a metody výuky měly celkově výraznou převahu pozitiv, ojediněle byla konstatována závažnější negativa, ale i příkladná úroveň. Obdobně byla hodnocena oblast motivace, hodnocení a komunikace.

Výrazné nedostatky byly shledány v tanečním oboru - viz výše uvedené hodnocení.

Z posouzení všech kritérií vyplývá celkové hodnocení vzdělávání stupněm velmi dobrý.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry ředitelky školy se promítají v obecněji formulovaných cílech a úkolech zpracovaného Plánu práce školního roku 2000/2001. Jedná se zpravidla o trvalé nebo dlouhodobější úkoly, které s ohledem na místní podmínky a konkrétní potřeby školy vytvářejí základ její celoroční interní a veřejné činnosti. Formulovány jsou podněty pro její zkvalitňování. Řada úkolů je prokazatelně plněna, jejich realizace patří již do vžitě a tradiční struktury působnosti školy. Pozitivní dopad plánovaných záměrů na kvalitu práce je nepopíratelný. Jedná se např. o rozšiřování počtu souborů a žáků v nich pracujících, o soustavnou přípravu žáků na veřejná vystoupení a na účast v soutěžích. Neméně důležité jsou různé formy zapojení školy a žáků do kulturního dění v místech působení ZUŠ. Významným dlouhodobým úkolem je postupné přijímání starších žáků a absolventů do již pracujícího komorního orchestru dospělých hudebníků. Z hlediska pěveckého oddělení je plánováno obnovení pravidelné činnosti komorního pěveckého sboru. Další úkoly plánu vyplývají ze zcela konkrétních a aktuálních potřeb, jako je např. ve spolupráci s městským úřadem, již mnohaletá snaha o vyřešení stísněných prostor školy v Trhových Svinech. Trvalé úsilí je věnováno motivaci žáků, rodičů i ostatních zájemců k účasti na koncertech ZUŠ a Kruhu přátel hudby.

Některé záměry, např. nadále zkvalitňovat výuku a úroveň školy, jsou ve výše zmíněném plánu uvedeny na úrovni obecné proklamace, bez konkrétnějšího rozpracování. Nebyly zaznamenány připomínky ustanovených předmětových komisí. Přesto proces směřující ke zkvalitňování výuky probíhá formou každodenní činnosti školy a vzájemné komunikace vedení, učitelů, žáků a rodičů. Ke zkvalitňování výuky, k motivaci žáků a ke komunikaci s rodiči přispívají plánované třídní přehrávky žáků. Ze sledované činnosti školy a jednotlivých tříd bylo zřejmé, že učitelé plánované úkoly přijali a k jejich realizaci aktivně přistupují.

Stanovené úkoly, především interní a veřejné akce, jsou termínově rozpracovány na delší období, v daném případě na září až prosinec. Další bližší upřesnění akcí je uváděno v měsíčních plánech. Tyto dílčí plány (přehledy) umožňují učitelům se včas na jednotlivé úkoly připravit.

Kontrolou bylo ověřeno, že ve škole jsou vyučovány obory v souladu s příslušným rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol. Nebyla zřízena výuka v literárně-dramatickém oboru. Výuka probíhá podle učebního plánu pro základní umělecké školy vydaného MŠMT ČR pod č.j. 18.418/95-25. Všichni žáci hudebního oboru měli pouze základní nejnižší dotaci individuální výuky.

Ve vztahu k procesu vzdělávání má řízení školy v oblasti plánování velmi dobrou úroveň.

Organizování

Od 1. září 1999 byla přijata nová pedagogická pracovnice a vzhledem k její předchozí práci ve vedení základní umělecké školy byla ustanovena zástupkyní ředitelky. Tím došlo k posílení řídicí složky školy a současně k potřebnému posílení klavírního oddělení. Významnou roli ve fungování právního subjektu hraje ekonomka školy. V souladu s § 10, odst. 1, 8, 9 vyhlášky MŠMT ČR č. 292/1991 Sb., o základních uměleckých školách, byli učitelé pověřeni řízením poboček, byla zřízena pedagogická a umělecká rada a ustanoveny předmětové komise. Pedagogické rady jsou svolávány ve vztahu k potřebám řízení v dostatečném počtu, jejich jednání jakož i další výše uvedené skutečnosti jsou doloženy písemnými zápisy. Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy včetně ustanovených poboček. Vnitřní řád školy pro

žáky a pedagogické pracovníky je zpracován, poskytuje relevantní vnitřní normy pro organizování a řádné fungování života školy. Specifikem je, že většina pedagogických pracovníků na jednotlivá pracoviště školy dojíždí.

Informační systém školy zajišťuje včasné předávání potřebných informací jak pracovníkům školy, tak žákům, rodičům a veřejnosti. Ve škole jsou funkčně využívány informační panely. Pracovníkům školy jsou předávány informace na pedagogických radách a provozních poradách. Aktuální informace jsou předávány osobně, případně telefonicky. Vedoucí poboček navštěvují hlavní budovu v Trhových Svinech. Některé informace jsou pracovníkům poskytovány v písemné formě. Žákům jsou pravidelné informace související s výukou zapisovány do žákovských sešitů, mimořádné informace (např. o pořádání zájezdu za uměním) jsou sdělovány jinou písemnou formou.

Rodiče mají řadu možností získávat informace o průběhu vzdělávání dítěte (osobní kontakt s učitelem, vnitřní řád umožňuje případné návštěvy v hodinách, pro rodiče jsou pořádány třídní přehrávky žáků, rodiče navštěvují veřejné akce školy). Pro další zájemce byl vydán informační leták - Příležitost pro vaše dítě. Na základě připomínek rodičů byl v roce 1999 znovu otevřen taneční obor. Veřejnost je o akcích školy informována prostřednictvím regionálního kulturního měsíčníku a na plakátech. Škola pořádá dostatečné množství akcí, kterými se vhodně prezentuje na veřejnosti. Současně tím poskytuje žákům motivaci a řadu příležitostí k dalšímu rozvíjení specifických schopností a dovedností při vystupování na veřejnosti. Škola nemá vlastní koncertní sálek (výjimkou je pobočka v Nových Hradech), většina veřejných akcí školy je pořádána mimo školní budovu, např. v kulturním domě.

Výroční zprávy o činnosti školy jsou zpracovány v souladu s § 17 e odst. 2 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dílčím nedostatkem je, že není konkrétně uveden přehled učebních plánů - viz odst. 2 písm. b výše citovaného zákona. Nejvíce informací zpráva poskytuje o veřejných aktivitách školy, zcela podrobně jsou uváděny výsledky žáků v soutěžích. Zejména tyto informace jsou jedním ze zdrojů pro sebehodnocení školy.

V oblasti organizování byl shledán pouze jeden nedostatek formálního rázu, celkově je tato oblast řízení školy hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Z informačního systému a z pozorování života školy bylo vyvozeno, že operativní řízení je jako celek funkční a dostatečně účinné. V případě zjištění výrazných nedostatků, případně na základě podnětů rodičů, ředitelka školy přijímá opatření. Preferuje demokratický styl při vedení lidí s vytvářením vědomí osobní zodpovědnosti za svěřené úkoly. Tím je dán prostor pro využívání jedinečných schopností pedagogických pracovníků, k uplatnění jejich iniciativy a tvořivosti. Jedná se o úpravy notových materiálů pro školní soubor, přípravu programů výchovných koncertů pro školy a četná veřejná vystoupení. Učitelé se uplatňují v souborech a orchestrech i jako sólisté. Zásadní otázkou nadále zůstává zajištění pedagogicky a odborně fundované a požadovaným vzděláním podložené výuky. Pedagogický sbor je částečně stabilizován. Při budování pedagogického sboru se jedná o dlouhodobý proces přinášející svá pozitiva i negativa. Došlo k částečnému zkvalitnění personálních podmínek výuky v kytarovém, klavírním oddělení, na druhé straně je výuka v tanečním oboru zajištěna bez požadovaného pedagogického a odborného (i všeobecného) vzdělání. V době konání inspekce bylo 62 hodin (19 % všech vyučovaných hodin) v klavírním, kytarovém a dechovém oddělení vyučováno bez odborné způsobilosti, 37 hodin (11 %) bez pedagogické způsobilosti a 10 hodin (3 %) nekvalifikovaně (z toho v tanečním oboru se jedná o 4 hodiny). Dvě třetiny z počtu všech vyučovaných hodin jsou zajištěny s odpovídající pedagogickou a odbornou

způsobilostí. Pomoc začínajícím učitelům nebo vyučujícím předmět bez odborné způsobilosti byla prokazatelně a se zřejmým efektem zajištěna v kytarovém oddělení. Jako málo účinná byla v návaznosti na inspekční zjištění konstatována v dechovém oddělení a v tanečním oboru.

Nabídky dalšího vzdělávání učitelů jsou zveřejňovány, některé jednotlivé akce jsou učiteli navštěvovány. Z hlediska plánovaného zkvalitňování výuky nelze zatím hovořit o systému, který by k tomuto žádanému procesu výrazněji přispíval. Vedení školy zde poskytuje prostor, jeho iniciativní využití je ponecháno na rozhodnutí a možnostech každého učitele. Účast na vzdělávacích programech je jedním z bodů zpracovaných kritérií pro přiznání osobního příplatku. Přiznání osobního příplatku je využíváno jako účinný motivační nástroj. Na základě hodnocení pracovníků jsou dvakrát ročně prováděny změny. Morální hodnocení (např. pochvaly, veřejná poděkování) jsou samozřejmostí.

Oblast vedení a motivování vykazuje nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Vnitřní kontrola činnosti školy v organizačním a vzdělávacím systému je prováděna. Z pravidelných kontrolních činností se jedná mj. o kontrolu třídní a školní dokumentace. Ve vedení dokumentace inspekce shledala drobné formální nedostatky. Ředitelkou bylo sledováno plnění učebních plánů a učebních osnov, zvýšená pozornost byla věnována předmětům hudební nauka a komorní (souborová) hra. Průběh vzdělávání je sledován hospitacemi, provádění bylo doloženo zápisy v třídních knihách. Zápisy z hospitací nebyly pořizovány pravidelně, ale pouze v případě opakovaných výraznějších nedostatků. V některých třídách dechového oddělení a v tanečním oboru byly kontrolní mechanismy vedení školy méně účinné. Chybí formulování specifických kritérií hospitační činnosti, se kterými by byli učitelé seznámeni. Ředitelka školy však prokázala, že je celkově dostatečně informována o průběhu a výsledcích vzdělávání ve všech třídách a vyučovaných oborech. Připívá k tomu její osobní účast prakticky na většině interních a veřejných akcích školy, sledovány jsou postupové, závěrečné zkoušky a absolventské koncerty. Analýza výsledků kontrol probíhá spíše jako průběžný zpětněvazebný proces, jehož závěry se promítají v hodnocení učitelů a ojedinele rovněž v některých bodech plánu, např. úkol sledovat a motivovat k širší činnosti a spolupráci předmětové komise (viz plán z 22. 8. 2000). Pro analýzu výsledků vzdělávání není využíváno souhrnné hodnocení na podkladě klasifikace žáků ve vyučovacích předmětech. Ekonomické otázky sleduje ředitelka ve spolupráci s ekonomkou školy. Poslední kontrola provedená pracovníky Školského úřadu v Českých Budějovicích neshledala ve vztahu k využívání státních finančních prostředků nedostatky.

Dílčí negativa vyvažují zjištěná pozitiva, celkové hodnocení odpovídá stupni průměrný.

Hodnocení kvality řízení

V systému řízení byly zaznamenány ve vztahu plánování, kontroly a vedení drobné a formální nedostatky, rezervy v jeho celkové efektivitě ve prospěch procesu dalšího zkvalitňování úrovně vzdělávání.

Hodnocené složky řízení školy vykazují celkově převahu pozitiv.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Interní a veřejné aktivity školy

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000 uvádí celkem 56 koncertů formou interních a veřejných vystoupení žáků. Jsou to třídní přehrávky žáků za účasti rodičů, běžné nebo tématicky zaměřené koncerty v průběhu školního roku včetně koncertů závěrečných a absolventských. Výchovné koncerty jsou připravovány pro mateřské, základní školy a gymnázium. Veřejná vystoupení žáků se konají v Trhových Svinech a v ostatních místech, ve kterých má škola své pobočky.

Škola nadále udržuje kontakty s příhraničním hornorakouským městem Weitra, ve kterém se uskutečňují vystoupení žáků a souborů školy.

Z iniciativy ředitelky školy vznikl komorní smyčcový orchestr, ve kterém účinkují pedagogičtí pracovníci školy. Dalším cílem je zapojit do jeho činnosti starší žáky a absolventy školy a podpořit tak jejich motivaci ke kvalitnímu umělecky zaměřenému muzicírování.

Významnou složkou mimoškolní činnosti školy je pokračování tradice koncertů Kruhu přátel hudby při základní umělecké škole - v současné době probíhá 26. sezóna. Činnost KPH představuje cennou možnost pro žáky, rodiče a veřejnost Trhových Svinů a okolních obcí (Lednice, Borovany, Kaplice, Stropnice) shlédnout a v přímém provedení slyšet hodnoty evropské a světové hudební kultury v profesionální a často i špičkové interpretaci. Návaznost na výchovně-vzdělávací cíle základní umělecké školy je evidentní.

Zaměření interní a veřejné činnosti školy má příkladnou úroveň.

Účast v soutěžích, absolventi školy

Škola se pravidelně účastní ve vyučovaných oborech soutěží MŠMT ČR pro základní umělecké školy. Tradici úspěchů v oblastních kolech s postupy do národního kola má akordeonové oddělení. Dále se v oblastních kolech úspěšně prosazuje pěvecké a v menším rozsahu i dechové oddělení. Žáci ZUŠ Trhové Svině soutěžili rovněž v oboru komorní a orchestrální hry. Ve zvláště náročné konkurenci se v oblastním kole zatím neprosadili žáci klavírního oddělení.

Vzrůstající úroveň kytarového oddělení umožnila úspěšná vystoupení žáků v zajímavé regionální soutěži Zlivská kytara. Úspěchem je postup a přední umístění žákyně dechového oddělení ve hře na zobcovou flétnu v jedné z prestižních pražských žakovských soutěží Pískání pro zdraví.

V pěveckém oddělení Konzervatoře v Českých Budějovicích studuje v současné době jedna absolventka školy, další dva žáci vykonali talentové zkoušky na střední pedagogické škole. Absolventka druhého stupně studia akordeonového oddělení pokračuje ve studiu na pedagogické fakultě v Plzni a věnuje se oboru hudební výchova a hra na akordeon. Tři absolventi výtvarného oboru byli přijati ke studiu ve středních školách s výtvarným zaměřením.

Škola plní další stanovené úkoly základního uměleckého vzdělávání na velmi dobré úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR č. j. 33 059/98-21, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 12. 1998

- Výkaz o základní umělecké škole a příloha výkazu podle stavu k 15. 10. 2000
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99, 1999/2000
- Inspekční dokumentace - přehled o zaměstnancích školy
- Rozvrhy hodin, třídní knihy pro individuální a skupinovou výuku
- Protokoly o přijímání žáků a komisionálních zkouškách
- Katalogy o průběhu studia, výkazy žáků a vyučovacích hodin
- Vnitřní řád školy
- Materiály ředitelky školy: Plán práce, školní rok 2000/2001, Plán práce září - prosinec, Plán práce-prosinec 2000, Předmětové komise pro školní rok 2000/2001, složení umělecké rady, seznam žáků pro výuku v komorních souborech, kritéria pro přiznání osobního příplatku
- Hospitační záznamy členů inspekčního týmu
- Inspekční zpráva čj. O - 07 - 06/9697 - 097

ZÁVĚR

Klady:

- **Udržení tradice kvalitní výuky v akordeonovém oddělení, postupné zvyšování úrovně výuky v ostatních odděleních hudebního oboru,**
- **rozvíjení schopnosti žáků prezentovat své dovednosti a výsledky práce na veřejnosti,**
- **pravidelná účast v soutěžích,**
- **interní a veřejné aktivity školy,**
- **propojení vzdělávání v základní umělecké škole s aktivní rolí školy a pedagogů při obohacování regionální kultury,**
- **mimořádně kvalitní a esteticky působivé prostorové podmínky i úroveň vybavení v pobočce Nové Hrady.**

Zápory:

- **Personální a materiální podmínky výuky v tanečním oboru, citelně slabá místa v oblasti obsahu, metod a forem vzdělávání,**
- **vzhledem k počtu žáků a učitelů nepostačující prostorové podmínky v hlavní budově školy v Trhových Svinech, nevhodná budova detašovaného pracoviště Trhové Sviny, Bezručova 25,**
- **dílčí nedostatky pedagogického a metodického pojetí výuky hry na zobcové flétny.**

Inspekce konstatuje, že nebyly zjištěny nedostatky z hlediska účelnosti a efektivity vynakládání finančních prostředků ze státního rozpočtu.

Z celkového posouzení všech sledovaných kritérií kvality vzdělávání vyplynulo hodnocení stupněm velmi dobrý.

Doporučení ČŠI:

- **Dále doplňovat počty žáků v komorních souborech, opět založit komorní pěvecký sbor,**

- zvážit možnosti přidělení vyšší časové dotace individuální výuky výrazně nadaným žákům,
- ve výroční zprávě o činnosti školy uvádět konkrétně názvy a čísla používaných učebních plánů,
- pro analýzu výsledků vzdělávání využívat i hodnocení na podkladě klasifikace žáků, případně ve spolupráci s předmětovými komisemi stanovit základní společná klasifikační kritéria,
- upravit uspořádání učebny hudební nauky v Trhových Svinech tak, aby lépe vyhovovala činnostnímu pojetí výuky,
- v řízení školy zvážit další možnosti efektivnější návaznosti a propojenosti řídicích nástrojů a organizační struktury školy pro plnění vytýčených cílů.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jindřich Bešťák	..... .
Členové týmu	Marie Kučerová	..... .
	Mgr. Marcela Šimková	..... .

V Strakoniciích dne 7. prosince 2000

Datum a podpis ředitelky stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 11. 12. 2000

Razítko

Ředitelka základní umělecké školy	Podpis
Věra Kuthanová	....

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti základní umělecké školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel základní umělecké školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad České Budějovice, Nerudova 59, 370 01 České Budějovice	27. 12. 2000	298/2000
Zřizovatel dtto	dtto	dtto

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
27. 12. 2000	–	Připomínky nebyly podány